

СТАНОВИЩЕ

от Доц. Таня Светославова Груева-Панчева, доктор

от катедра „Теория и методика на инезитеррапията” при факултет

„Обществено здраве, здравни грижи и туризъм” на Национална Спортна

Академия „Васил Левски” – София

Относно: Дисертационен труд на тема: „ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЕФЕКТА НА МАНУАЛНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ IMPINGEMENT SYNDROME НА РАМЕННА СТАВА”

Докторант: **Фатон Даци**, зачислен към катедра „Теория и методика на кинезитеррапията” при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм” на Национална Спортна Академия „Васил Левски” – София, за присъждане на образователната и научна степен **„Доктор”** в професионално направление **7.4. „Обществено здраве”**.

Научен ръководител: **проф. Евгения Димитрова, дн.**

Разглежданата нозология от докторанта е най-често срещаната диагноза от дисфункциите в раменната област. Субакромиалният импинджмънт синдром е причина за оплаквания от болка в рамото и има голям социално-икономически ефект върху работоспособността на хората. Свързва се с един от най-честите здравословни проблеми изявиени както при битовите и спортни дейности, така и в работна среда. Физиотерапията е един от основните методи насочен за овладяване и въздействие на състоянието по неоперативен начин, затова и всяко обогатяване на методиката ѝ е от особено важно значение. Включването на мануалните техники при субакромиално притискане като част от терапевтичния план, обосновано допълва общия терапевтичен план и допринася за положителния резултат на въздействие.

Дисертационният труд съдържа 147 стандартни машинописни страници. Онагледен е с 13 фигури, 21 таблици и 11 графики. Има 2 приложения. Библиографията е цитирана и описана коректно. Включва 207 литературни източника, от които 22 на кирилица и 185 на латиница.

Литературният обзор е сравнително подробен, разглежда същността, патобиомеханиката и лечението на скапулохумералния болков синдром. Коментирани са подробно съвременни публикации на водещи специалисти в областта. Прави впечатление компетентното обсъждане по всяка точка и обзорно разглеждане на проблема във всички аспекти. Наред със специфичните терапевтични упражнения характерни за подобряване състоянието при impingement syndrome, умело е разгледано и необходимостта от успоредно прилагане на мануална терапия, включваща мобилизационни и мекотъканни техники. Разделът завършва със синтезирано обобщение, очертавайки основните насоки за действие и в същото време липсата на консенсус по повод единни методи на изследване при скапулохумералния импинджмент синдром, както и липса на информация за ползите и приложението на мануална терапия.

Собствени наблюдения. Разделът започва с представяне на хипотезата, целта и задачите (7 на брой) на дисертацията, които са добре оформени. За 3 годишен период (01.2020 - 01.2023) са изследвани 168 пациенти, от които 80 отговарят на посочените критерии с диагнозата **субакромиален импинджмент синдром**. Биват разделени по равно в две групи, контролна и експериментална като с тях е работено в болница „Villa Alba“ и кабинет по физиотерапия „Faton Daci“ в град Durres, Albania. И при двете групи пациенти се провеждат по 12 процедури, съвместно с домашна физиотерапия, като разликата в методиката е в допълнителните мануално-мобилизационни техники при експерименталната група.

Подробен са изследвани всички лица, като са заложили стандартни и специфични тестове за функционална оценка на състоянието. Тестовите методи са приложени преди и след рехабилитационния период на възстановяване. Те са добре описани и някои онагледени със снимки. Методиката на Кинезитерапия е добре описана и за двете групи, като подробно са дадени дозировката и методичните указания за всеки конкретен период на възстановяване. Посочена е спецификата на терапевтичните упражнения във всяка фаза, като са дадени и конкретни противопоказания, които да се избягват. В отделна подточка и с подчертан ефект са описани и приложените мобилизационни и мускулни техники при експерименталната

група, с точна дозировка и начин на изпълнение. Включително пациентите са обучавани в изпълнение на автомобилизации за облекчаване на симптоматиката от притискане. Всички средства са добре онагледени и систематизирани и в схема на процедурата и комплекс от упражнения. **Наред с другите дейности, именно това смятам, че е основния принос на дисертационния труд.**

Получените данни са обработени с подходящ статистически инструментариум. Тези, които не подлежат на статистическа обработка са подробно описани и анализирани. Като цяло обсъждането на резултатите следва последователността на изследваните показатели. Статистическият анализ е доста задълбочен. Проличава умението на докторанта да интерпретира изнесените факти. Успоредно с това сравнява находките от труда с резултати представени в литературните източници. Допълнително е представена глава „Обсъждане“, където се правят мотивирани заключения относно по-добрата ефективност от съчетаването на терапевтичните упражнения с мануално мускулните и ставно мобилизационните техники.

Задълбочените познания на докторанта и умелото боравене с резултатите проличава и при формулирането на **7-те извода и 3 препоръки**, с безспорно практическо значение. В заключение кратко и ясно са обобщени предимствата на разработената методика на кинезитерапия.

От представения дисертационен труд могат да се изведат следните приноси:

1. Както вече бе споменато, подробно и детайлно е систематизирано и описано използваните средства в съвременна апробирана кинезитерапевтична методика при пациенти със скапулохумерален impingement syndrome
2. Разработена е и практическа функционална методика за изследване и проследяване на състоянието на пациенти със скапулохумерален импинджмент синдром
3. Направен е системен обзор на съвременните литературни източници по темата, които допълнително са сравнени с анализирани данни на дисертацията

4. Направеното научно изследване е със социален принос, тъй като обхваща и подпомага състоянието на пациенти с хроничен проблем в активна трудоспособна възраст.

Доказателствено са приложени 2 публикации по темата на дисертационния труд, и 3 участия в научни форуми.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

В заключение представения дисертационен труд от Фатон Даци е в много добро и стегнато изложение, акцентирано е върху важните моменти, без излишни отклонения. Представлява напълно завършено научно изследване с теоретична стойност и голяма практическа значимост. Предлагам на останалите членове на уважаемото жури да се присъди на дисертанта образователната и научна степен „ доктор“ по професионално направление 7.4 Обществено здраве към НСА „Васил Левски“.

30.04.2023
София

С Уважение .....
(доц. Т.Груева-Панчева, доктор)

REVIEW

by

Associate Professor Tanya Svetoslavova Grueva-Pancheva, PhD

Department of "Theory and Methods of Physiotherapy" at the Faculty of "Public Health, Health Care and Tourism" of the National Sports Academy "Vasil Levski" – Sofia

Regarding: Dissertation work on the topic: "EXAMINATION OF THE EFFECT OF MANUAL THERAPY IN IMPINGEMENT SYNDROME OF THE SHOULDER JOINT"

Ph.D. student: **Faton Daci**, enrolled at the Department of "Theory and Methodology of Physiotherapy" at the Faculty of "Public Health, Healthcare, and Tourism" of the National Sports "Vasil Levski" Academy - Sofia, for awarding the educational and scientific degree **Ph.D.** in professional field **7.4. "Public Health"**.

Research supervisor: **Prof. Evgenia Dimitrova, DSC.**

The nosology discussed by the Ph.D. student is the most common diagnosis of shoulder dysfunctions. Subacromial impingement syndrome is a cause of complaints of shoulder pain and has a large socio-economic effect on people's ability to work. It is associated with one of the most common health problems manifested in domestic and sports activities, and the work environment. Physiotherapy is one of the main methods aimed at controlling and affecting the condition in a non-operative way, therefore any enrichment of its methodology is of particular importance. The inclusion of manual techniques in subacromial compression as part of the therapeutic plan reasonably complements the general therapeutic plan and contributes to the positive outcome of the impact.

The dissertation contains 147 standard typewritten pages. Illustrated with 13 figures, 21 tables, and 11 graphs. There are two additional applications. The bibliography is cited and described correctly. It includes 207 literary sources, of which 22 are Cyrillic and 185 are Latin.

The **literature review** is relatively detailed, examining the nature, pathobiomechanics, and treatment of scapulohumeral pain syndrome. Contemporary publications by leading specialists in the field are commented on in

detail. The competent discussion on each point and overview of the problem in all aspects is impressive. Along with the specific therapeutic exercises characteristic of improving the condition in impingement syndrome, the need for parallel application of manual therapy, including mobilization and soft tissue techniques, has been skilfully considered. The section ends with a synthesized summary, outlining the main guidelines for action and, at the same time, the lack of consensus regarding uniform research methods in scapulohumeral impingement syndrome, as well as a lack of information about the benefits and application of manual therapy.

Own observations. The section begins with a presentation of the hypothesis, the aim, and the tasks (7 in number) of the dissertation, which are well formed. For 3 years (01.2020 - 01.2023), 168 patients were examined, of which 80 met the specified criteria with the diagnosis of subacromial impingement syndrome. They were divided equally into two groups, a control, and an experimental group, and they worked at the "Villa Alba" hospital and the "Faton Daci" physiotherapy center in the city of Durres, Albania. In both groups of patients, 12 procedures were carried out, together with home physiotherapy, with the difference in the methodology being the additional manual mobilization techniques in the experimental group.

All individuals were examined in detail, with standard and specific tests for functional assessment of the condition. The test methods were applied before and after the rehabilitation recovery period. They are well described and some are illustrated with photographs. Physiotherapy methodology is well described for both groups, with the dosage and methodological guidelines for each specific recovery period given in detail. The specificity of the therapeutic exercises in each phase is indicated, and specific contraindications to be avoided are also given. The applied mobilization and muscle techniques in the experimental group are also described in a separate subsection and with a marked effect, with exact dosage and method of implementation. Including, patients are trained in the execution of auto-mobilization to alleviate the symptomatology of compression. All methods are well illustrated and systematized in a scheme of the procedure and a set of exercises. **Among other activities, this is what I believe to be the main contribution of the dissertation.**

The obtained data were processed with appropriate statistical tools. Those that are not subject to statistical processing are described and analyzed in detail. In general, the discussion of the results follows the sequence of the investigated indicators. The statistical analysis is quite thorough. It demonstrates the doctoral student's ability to interpret the presented facts. In parallel, it compares the findings of the work with results presented in the literature sources. Additionally, a Discussion chapter is presented, where reasoned conclusions are drawn regarding the greater effectiveness of combining therapeutic exercises with manual muscle and joint mobilization techniques.

The in-depth knowledge of the doctoral student and the skillful handling of the results is also evident in the formulation of the seven conclusions and three recommendations, with undoubted practical significance. In conclusion, the advantages of the developed physiotherapy methodology are briefly summarized.

The following contributions can be derived from the presented dissertation work:

1. As already mentioned, the tools used in modern proven physiotherapeutic methodology for patients with scapulohumeral impingement syndrome are systematized and described in detail.
2. A practical functional methodology for examining and monitoring the condition of patients with scapulohumeral impingement syndrome has been developed for the study.
3. A systematic overview of modern literary sources on the topic was made, which was additionally compared with the analyzed data of the dissertation.
4. The scientific research carried out has a social contribution, as it concerns and benefits the condition of patients with chronic problem in active working age.

Two publications on the topic of the dissertation work and three participations in scientific forums are attached as evidence.

CONCLUSION:

In conclusion, the dissertation work presented by Faton Datsi is well prepared and concisely summarized the information. It emphasized the important points, without unnecessary deviations from the main topic. It represents a fully completed scientific study with theoretical value and great practical significance. I propose to the other members of the esteemed jury that the student has to be

awarded the educational and scientific degree Ph.D. in the professional direction
7.4 Public Health at the "Vasil Levski" National Academy of Sciences.

30.04.2023

Sofia

Regards.....

(assoc. prof. T.Grueva-Pancheva, Ph.D.)